

TABORANG-SZÓ

**Csongrád - Piroskavárosi Szent József Plébánia és a
bokrosi Szent László - templom híveinek lapja**

X. évfolyam, 3. szám, 2011. július

Tíz éve szentelték fel a bokrosi templomot

A templom védőszentje ünnepén, június 26-án a Szent László-templomban szentmisét mutatott be Gyulay Endre a Szeged – Csanádi Egyházmegye nyugalmazott püspöke, aki harmadik alkalommal vett részt a templom történetének meghatározó eseményein; így az 1991-ben kezdődő építkezés alapköletételén, ő szentelte fel a templomot 2001-ben, majd a tízéves évfordulón, elfogadva a helyiek meghívását, újra Bokroson köszönthették a püspök atyát. Az alábbiakban adjuk közre a szentmisén elhangzott prédikációját.

Szeretett Jó Testvérek!

Tíz év hosszú idő is, rövid idő is. Az ember élete nem sok tíz évből tevődik össze, egyik-másik templom élete már a több száz évet is megélt. Mennyien imádkoztak benne, s mennyien imádkoztak ebben is. Az ember kérdezi, érdemes-e építeni templomot? Ha tudom, hogy itt a Tabernákulum, és benne Jézus, s az ő kegyelme szétárad az egész közösségre, mindazok, akik belépnek hozzá, közel vannak valóban hozzá, elérhetik, ez valami csodálatos élmény és tény mindenki számára. Csak egy szikrányi kis hit kell, s az Isten bőséges kegyelme árad mindnyájunk felé.

Szeretném az elején kezdeni, mi is történt Jézus életében ott az utolsó napokban. Ha visszaemlékezünk, előre küld két tanítványt, keressenek helyet, ahol az utolsó vacsorát megtartják. Az egyiptomi kiszabadulásnak az emléke, ahol a nagy elnyomásban éltek, messze attól a helytől, amit ígért Ábrahámnak, Izsáknak, Jákobnak az Úr. S onnan kiszabadultak, húsvét ünnepét megülték. Mint ahogy a mi számunkra is kiszabadulás a sátán fogságából, ott a fáraó fogságából kellett elmenni, mi pedig a bűneinkkel elkötelezzük magunkat újra és újra a sátán felé, s valaki kell, hogy kitejpon, kiszabadítson a karjaiból, s valóban tudjunk az örök élet felé haladni, s ne céltalanul bolyongjunk a bűnök útján össze-vissza. Kell tehát egy hely, ahol ezt az ünnepet megülik. Megtalálták, Jézus szavára átengedték azt a termet, s Jézus és az apostolok asztal köré telepedtek. Nagyon érdekes ennek az estének az egész légköre. A letelepedés után Jézus fog egy edényt és körbemegy, megmossa az apostolok lábát. Ez a rabszolgák munkája volt előkelőbb helyeken, itt pedig az Isten fia van, aki rabszolgává akarja tenni magát az apostolok előtt, hogy megmutasson valamit. Mit? Két dolgot. Odalép Péterhez, az én lábamat Uram meg nem mosod. Ha nem mosom meg, nem leszel eléggé tiszta. Íme, ennek a teremnek a belépéséhez kell, hogy tiszta legyen mind a tizenkét apostol, ezért mossa meg a lábukat. Ha én, akit úrnak és mesternek mondotok megteszem, nektek is kell egymás lábát mosni. A testvéri szolgálat, a testvéri szeretet ott kell, hogy legyen nem csak az apostolokban, hanem mindazokban, akik majd ezzel az élő kenyérrel táplálkoznak. Egy nagy egységbe forraszt össze, saját titokzatos testébe mindannyiunkat Jézus.

Megvan ez a terem, megvan a tisztaság, s most kezébe veszi a kenyeret, és elmondja a nagy szavakat: Ez az én testem, mely értetek adatik. Ez az én vérem, mely értetek kiontatik. Még egy mondatot tesz hozzá, erre majd visszatérünk.

folytatva a 2. oldalon

Olyan szépen emlékezik meg Dsida Jenő a maga nagycsüörtöki csodálatos versében: *Szél suhogva borzong az olajfa lombokon, a kanyargós úton, által az erdőn, tömött sorú fáklyákon jönnek, testemet ételül adtam, véretem italul adtam, könnyel mostam meg lábaitokat, mégis egyedül maradtam. Hajnal dereng, borzong a sötét lombokon, Júdás után, által az erdőn, sátán arcú fáklyások jönnek, testvéreim, tanítványaim, égbe nyúló kemény kereszten holnap megölnék engem, és ti alusztok, mélyen alusztok.* Így éli meg nagycsüörtök estéjét, testemet ételül adtam nektek. De valami még kell, a keresztfáldozat. Jön a tizenkettőből az egyik, csókkal áruja el, mondhatnám a szeretet jelével áruja el Jézust. Ismerős a történet, hogyan jön a szenvedés végig, a keresztút, az elesések, a gyötrelmek, előtte az ostromlás, a töviskorona, majd a kereszten a meghalás. Igen, a kiszabadításhoz az kell, amit ő nyújt, nagyobb szeretete senkinek nincs, mint aki életét adja barátaiért. Nem csak a lábmosó szeretetet mutatja be, hanem az életét odaadó szeretetét is.

Igen, ez a terem aztán még valamit talál, találkoznak a föltámadt Krisztussal. A keresztfáldozatán a sátán örül, na végre sikerült legyőzni azt a csodálatos embert, aki csodákat tesz meg, tódulnak utána az emberek, megvan, megöltem. S harmadnapra, ahogy megígérte, föltámadt. Talán épp az utolsó vacsora termében vannak együtt az apostolok, ahova belép, ajtó, ablak, minden zárva, mindenki megretten, mutatja a kezét, lábát, oldalsebét, én vagyok, békesség nektek, ne féljete. Vegyétek a Szentlelket, mert akinek megbocsátjátok a bűneit, meg lesz bocsátva a mennyben is. Ezért történt a nagy áldozat. S hogy erejük legyen, még ott az utolsó vacsorán megbízza az apostolokat és azok utódait: Ti is ezt cselekedjétek az én emlékezetemre! Fogjátok meg a kenyeret, fogjátok meg a bort, s mondjátok el azokat a szavakat, amelyekkel én átváltoztattam, külső látszatra megmaradt, de én magam vagyok az élet kenyere. Én magam vagyok a szomszédokat, bűnöket letörlő, oltó vér, Krisztus vére.

S az a terem, az utolsó vacsora terme még valamire fontos: Ötven nappal később Jézus ígérete szerint megérkezik a Szentlélek. Mondja is, ne menjete szét, megmondja, hogy egész világra, minden néphez küldetésük van, de ne menjete el addig, amíg a vigasztaló Szentlélek meg nem jön, aki majd eszetekbe juttat mindent, amit én tanítottam. Az erősség lelkét, azt is ott kapják, ebben a teremben. Ennyit a múltból. S ma? Szükséges egy épület, egy szoba, ahol Krisztus megjelenik, belép,

a pap által kezébe veszi a kenyeret, s a pap ajkával elmondja: ez az én testem, mely értetek, adatik, ez az én vérem, mely értetek kiontatik, az új és örök szövetségé. Mi is ez? Pici gyerekeket tanítottam régen, beszélünk Jézus kereszthaláláról, az egyik kicsi jelentkezik nagyon. Tessék, mit akarsz? Tisztelendő bácsi, ha én ott lettem volna, én nem engedtem volna, hogy így bánjanak Jézussal. Ekkorka csöpp emberke, s tele volt a szíve Jézus iránti szeretettel. Mondom neki, hogy tudod, hogy vasárnap ott voltál Jézus keresztfáldozatán? Rám néz. Igen. Mit is mondott a tisztelendő bácsi? Ez az én testem, mely értetek adatik. Mi volt a kezében, mit mutatott föl? Jézus testét. Melyiket? Amelyiket a kereszten föltáldozott, s amellyel harmadnap megjelent élve az apostolok előtt. Milyen kár, azt szoktuk mondani, megyek a misére. Szentmise áldozat, ez a teljes neve. Szent, mert maga Jézus Krisztus, a mise az a fogalom, amibe beletartozik, áldozat. Minden egyes szentmisében, amikor fölmutatja a pap, megjelenik a keresztre feszített sebeivel a föltámadt Jézus Krisztus. Odalép a Mennyei Atya elé és mutatja, nézd, én értük haltam meg, akik itt vannak ebben a teremben, a templomban. Értük haltam meg, akik itt vannak ebben a világban, s próbálnak engem követni. Meghaltam azokért, akik még messze vannak, még nem jutott el hozzájuk a megtérés. Értük áldoztam magam. Mindnyájukért.

Ezért olyan döbbenetes dolog, amikor legelőször találkoztam vele, már akkor is elgondolkoztatott nagyon, mert az egyház parancsolja, hogy minden vasárnap és ünnepnap a szentmisén vegyél részt. Jézus szeretete itt van, áldozata itt van, az Atyának újra odakinálja azt az egyetlen áldozatot, amelyet bemutatott egész életét odaadva értünk, s ezt parancsolni kell, hogy Jézust szerető ember jöjjön el, és legyen együtt vele. Nem döbbenetes?

A másik parancs ugyan ilyen, legalább húsvét táján vedd magadhoz az Oltáriszentséget. Parancsra? Nem húz a szeretetem ahhoz a kenyérhez, amely nem kenyér, hanem Jézus Krisztus teste és vére? Hogy kellene oda törtetnem. Igen, ez történik minden szentmisében. Ha ezt komolyan érti és átéli az ember, akkor nagyon tudja, hogy ide jönnöm kell. Nem a parancs, nem a jog, hanem a szeretetem, a viszont szeretetem kell, hogy ide húzzon. Az első időkben, Jézus mennybemenetele után megindult az üldözés a negyedik század legelejéig. Lementek Rómában a temetkezési helyre, földalatti folyosók oldalába helyezték el az itt maradtak a testet. Odamennek, ahol a két folyosó találkozik, kicsit nagyobb közöttük a hely, ott van közöttük valamelyik apostol, és elmondja

ezeket a szavakat, ez az én testem, és megáldoznak. Nem egyszer valamelyik kapun rohannak be a római katonák, hogy elfogják azokat, akik ott vannak, s nem egyszer viszik őket kivégezni. És mennek, mert viszont szeretetet akarnak adni Jézusnak, mert erőt akarnak meríteni Jézus testének és vérének a vételéből. A halálra ítélték börtönben vannak kivégzés előtt, kikötözve kezük is, lábuk is bilincsekkel. Ha jól emlékszem Lucianusz, aki a legelítélendőbb volt közülük, kenyeret és bort hozat. A mellére teszik a fekvő papnak, aki elmondja Krisztus szavait, s megáldozik ő, s megáldoznak a többiek, akik ott vannak. Azért, hogy elég erejük legyen ahhoz, hogy amikor viszik kivégzésre, hiszen ehhez a szenvedéshez erő kellett, s innen, az Oltáriszentség Jézus testének és vérének vételéből lett elég erejük, hogy vértanú halállal is hűségesek maradjanak Krisztushoz.

A szentmise áldozat ilyen csodálatos, ilyen erőforrás mindnyájunk számára. Mennyire vesszük igénybe a szentmise áldozatban kapott erőt? Ha az ember egy hétig nem táplálkozik, nagyon hamar elveszti az erejét, ágyának esik, ki tudja, meg tudják-e gyógyítani, tudnak-e rajta segíteni. Hétről hétre Jézussal táplálkozva újabb és újabb lelki erőt kapunk, hogy hűségesek tudjunk maradni Jézushoz. Mennyire kellene ezt magunkba szívni, ezért van a terem, az utolsó vacsora terme, annak az itt lévő mása, nem fénykép szerint, hanem a Krisztus teste szerint.

Az utolsó vacsora termében jött el a Szentlélek, s töltötte be az apostolokat. Indítja el az apostolokat a térítő munkára, és adja a kezükbe a szentségek kiszolgáltatását. Hogy kereszteljenek, hogy az Oltáriszentséget nyújtsák, hogy a betegek mellett ott legyenek, hogy a házasságba elindulókat megáldják. Jönnek a szentségek egymás után, a papszentelés, apostollá avatás, mind a Szentléleknek a műve, amely ugyanabból a teremből indul el, s minden egyes teremben itt van,

mert a Szentlélek innen árad. Krisztus szerezte meg a számunkra, s ő küldte el Pünkösdkor, hogy aztán megerősítsen, hogy valóban keresztény életet éljünk. Az apostolok mindezt átérték, és mit csináltak? Hűségesek lettek. Nagycsütörtök éjszaka Péter még tagad, Tamás hitetlen még a föltámadás után is, Júdás áruló, de a föltámadás után, amikor a kezükbe veszik Jézus testét-vérét, s maguk eszik meg, s maguk osztják szét, készek elmenni a világ minden részébe, beszélni Krisztusról, föltámadásáról, Oltáriszentségről, és adni át a kegyelmet a Szentlélek által.

Mi kellene nekünk? Tudni, hogy mit jelent az Oltáriszentség. Hinni, hogy valóban itt van köztünk az, aki a halottaiból föltámadt. Aki azt mondta, hogy aki nem eszi az én testemet, nem lesz élet abban. Aki azt mondta, hogy aki eszi az én testemet, annak örök élete lesz. Az apostoloknál látom, hogy mennek és térítenek. Mi van egy családnak az életében? Hogy nőnek fel a gyerekek? Találkoznak Krisztussal, ott együtt imádkozik a család? Komoly hűség van egymás felé, komoly szeretet árad a gyerekek felé és vissza? Komoly fölkészítés van nem csak a földi életre, hanem az örök életre is. Rokonok, szomszédok segítenek egymáson, a világ tele van bajjal, gonddal, Krisztus pedig azt mondja, szegények mindig lesznek köztetek. Mindenki bármit tesz akár a legkisebbel is, nekem teszi. Az utolsó ítéletnek a nagy mondata, amit tettetek, nekem tettétek, amit nem tettetek, nekem nem tettétek. S itt az okosító és az erősítő szentség, amely segít észrevenni a többi baját, és segít, hogy valóban segítsünk rajtuk. Isten és a felebaráti szeretet, az odaadás, az imádság és annyi más. Ilyen csodálatos az Oltáriszentség, és ilyen csodálatost foglal magába egy-egy templom. Ezért volt értelme ennek is, minden áldozatot meghozni, hogy fölépüljön, mert ilyen csodálatos kisugárzása, lehetőség adása van minden itt élő ember és minden ide betérő ember számára. Bárcsak értenénk, bárcsak átelnénk, bárcsak kigyulladna a szeretet, a viszont szeretet Jézus felé, a szívünkben szeretet áradna a többiek felé is, ha kell segítve, ha kell tanítva, mindazt, amit Jézus vár tőlünk. Ha ezt megértjük és éljük, akkor nem hiába maradt köztünk Jézus, nem hiába világít az örök mécses, mutatja, itt van, elrejtözve köztünk, hogy mindenki betérhessen és elmondhassa baját, és erőt kérhessen, mint ahogy földi életében itt járt és segített vakon, süketen, bénán, némán, mindenkin. Legyen nagyon benső szeretetünk a köztünk élő Jézus felé, és én hiszem, hogy akkor nem hiába volt minden áldozat ennek a templomnak a fölépítésében.

Visszaemlékezés

Az ünnepi szentmise előtt Gulyás Ferenc, az egykori Bokrosi Baráti Kör elnöke köszöntötte a püspök atyát, tekintett vissza az építkezés történetére, sikereire és viszontagságaira.

Püspök Úr! Nagy tisztelettel köszöntöm körünkben. Megtiszteltetés számunkra, hogy elfogadva meghívásunkat, Ön mutatja be az ünnepi szentmisét. Köszöntöm a jelenlévőket. Holnap lesz tíz éve, amikor püspök úr fölszentelte templomunkat, előtte tíz évvel pedig letettük az alapkövet, melynek részese volt püspök úr is, illetve az iskola részéről gyerekek, és Kőszegi tanár úr. Amikor a templomszentelés történt, Soós Dénes plébános úr arra kért, hogy foglaljuk össze röviden, hogyan is épült ez a templom, és most arra gondoltunk, hogy ugyanazt a levelet még egyszer felolvassánk. Engedjék meg, hogy felolvassam.

1991-ben gondolta úgy az akkori Bokrosi Baráti Kör, hogy a bokrosiak régi vágyát megpróbálja valóra váltani. Az itt élő emberek nagyon szerettek volna egy templomot, mert a régi 1942-ben összedőlt. Ezen a részen volt a régi templom. Nagy volt a félelem, neki szabad-e kezdeni, meg lehet-e valósítani, el merjük-e vállalni. Az akaratunkon, tehetségünkön kívül összesen 40 ezer forintunk volt. Ez az alapítványra volt elegendő, semmi többre. De akkor, hogyan tovább? Széleskörű közvélemény kutatásba fogtunk. Megkérdeztük a nyugdíjasokat, középkorúakat, fiatalokat. Az eredmény az volt, amit vártunk. Vegyes érzelmek nyilvánultak meg. Nagyobb részben a bokrosiak támogattak minket, de voltak, akik megmosolyogtak, voltak, akik elleneztek, és voltak közömbösek is. Ezek után mégis úgy gondoltuk, hogy ez a csapat meg tudja csinálni. Vágjunk bele! Volt már az építés előtt egy kis tapasztalatunk, építettünk egy tenispályát, utcákat segítettünk lebetonozni, egyszóval elindultunk. Úgy gondoltuk, ha legalább tető alá kerül, az állagát már meg tudjuk védeni, és akkor nyert ügyünk van. Megmozdult az egész falu. Jöttek az emberek téglát bontani, szállítani, alapot ásni, betonozni, óriási volt a lendület. Nagy szerencsénk volt a tervezőkkel is. Két igen kiváló pályamunkát kaptunk. Aki megnyerte pályázatunkat, abban volt több a másiknál, hogy visszanyúlt a régi templom formájához. Olyan kivitelezőket találtunk, akik úgy is, mint mester, és úgy is, mint ember kiválóra vizsgáztak előttünk. Bármely szakembert említhetném, mindegyikükre vonatkozik. Amikor leültünk velük bérekről tárgyalni, mindig azzal kezdtük a beszélgetést, hogy ne ebből akarjatok meggazdagodni, erre legyetek büszkék, hogy építhetitek, hogy elmondhassátok utódaitoknak, gyermekeiteknek, unokáitoknak, hogy ezt fiam apátok, nagyapátok csinálta, úgy nézzetek rá.

Legyetek rá büszkék ti is, természetesen a bérek akár a tervezői, akár a kivitelezői díj, mind lényegesen kevesebb volt, mint például egy családi háznak a díja. A sajtó segítsége óriási volt. Gondolok itt az írott sajtóra, illetve a televízióra is. Az építés egész ideje alatt figyelemmel kísérték munkánkat, hírt adtak róla. Nagyon sokan még ma is tőlük tudják az itt történeteket. Minden köszönetet megérdemelnek. Szerencsénk volt a Piroskavárosi Plébánia vezetőjével, Soós Dénes plébános úrral is. Igen tetterekész, ügyes embert ismertünk meg személyében. A pénzügyeket teljesen ő intézte, később már az építkezés nagyobb része is az ő nyakába szakadt. Említenem kell a támogatókat is. Itt nagyon óvatosan kell fogalmazni, mert nekünk a kevés is jól esett. Lehet, hogy aki keveset adott, az nagyobb áldozatot hozott, mint akinek több van, és többet adott.

Éppen ezért, csak a nagyobb segítőköt említem, mert több százan adtak pénzt, kezük munkáját, és erre nem lenne idő, hogy felsoroljam. Említtem a Kossuth Szövetkezetet, ahonnan pénzt, építőanyagot kaptunk. A város önkormányzatát, több százezer forintot adott segítségül. Az FM Hungaria Kft. és a Püspöki Hivatal is. Körülbelül 15 millió forint volt beépítve, amikor elfogyott a pénzünk. Ez az összeg úgy értendő, hogy a kézi munkát is beleszámoltuk. Akkor jött el az az idő, hogy lelassult az építkezés. Az összeadott pénzek elfogytak, a befejezéshez szükséges pénz nem akart előkerülni. Ekkor kereste meg Vincze képviselő úr Várhegyi Attila államtitkár urat, és mintegy 3,5 millió forint segítséget kaptunk. Úgy gondoltuk, hogy ebből már sikerül tető alá hozni a templomot, és meg fogja őrizni az állagát. Tőlem többen megkérdezték, hogy most már többen járnak majd misére, többen lesznek vallásosak, jobbak leszünk egymáshoz? Én ezt nem tudom. Egy dolgot viszont tudok, ha valaki templomba akar járni, járhat. Most már a bokrosiaknak is van egy gyönyörű temploma. Van egy torony, amely jelzi, itt élnek emberek, ezekben az emberekben élni akarás van. Jelezze ez a csodálatos Isten-háza azt, hogy itt

az emberek szeretik egymást, hogy békességben akarnak és tudnak élni egymás mellett. Az, hogy tudunk egymás sikerének örülni, hogy tudjuk egymást becsülni. Ha ez a csodálatos épület, amely hozzánk, építetökhöz nagyon közel áll, ezeket a feladatokat betölti, már nem volt hiábavaló a munkánk. Ez a kis csapat, amely a többi emberrel együtt felépítette a templomunkat, azt hiszem példát mutatott az utánunk jövőknek emberségből, rátermettségéből. Mindannyiunk nevében kívánom azt, hogy ezt a templomot az itt élők, az ide látogató rokonok, ismerősök, idegenek békességben, erőben, egészségben látogathassák. Isten áldja mindannyiukat!

Család és plébánia

2/1. rész

A család emberek egy közössége, vagy több közösség kapcsolata, ahol a tagok között leszármazotti kapcsolat van, házasság vagy örökbefogadás. A családok tagjai általában véve hasonló tulajdonságokkal rendelkező emberek.

Az európai (nyugati) típusú társadalmakban a családot közvetlen leszármazással („vérrokonság”) (vagy hasonló jogi kötődéssel) jellemzik. Ugyanakkor számos antropológus vitatja azt, hogy a „vér” kapcsolata szó szerint értendő; mások pedig a nem nyugati típusú társadalmakat hozzák példának, ahol a „vérrokonságtól” eltérő elvek érvényesülnek abban, hogy kiket tekintünk konkrétan családnak.

A szocializáció szintjén azt mondhatjuk, hogy a család rendkívül fontos szerepet tölt be az értékközvetítésben, a kulturális töke átörökítésében. A család közvetíti a társadalmi normákat, a családban tanulják meg a gyermekek azokat a szerepeket, amik alkalmassá teszik őket arra, hogy beilleszkedjenek a társadalomba. A család szocializációs szerepe egyre szűkül, különböző társadalmi intézmények léptek be, például iskola, óvoda, bölcsőde. A család erős érzelmi köteléket is jelent tagjai között. Olyan szükséglet, ami kielégületlensége esetén válságba sodorhatja a családot. Jó működés esetén a család segít az iskolai, munkahelyi sérelmek, kudarcok feldolgozásában, csökkenti a feszültséget. A munkahely és a család elkülönülésével a család egyre inkább intim közösséggé, a magánélet centrumává válik. A család társadalmi kiscsoport és egyúttal intézmény is. Részint tehát egyfajta kiscsoport, mivel hosszú ideig vagyunk tagjai, részint pedig multifunkcionális, tehát több fontos szükségletet elégít ki.

A család egymással együttműködésben, szeretetben, szolidaritásban álló, egymásra utalt és egymásért felelős személyeknek tartós személyi és vagyoni közössége; amelynek alapja jogilag törvényes

párkapcsolat (házasság), vérségi kötelék vagy jogi aktus (örökbefogadás). Ugyanakkor a család nem pusztán jogi, szociális és gazdasági egység, hanem sokkal inkább a szeretet és szolidaritás közössége, amely egyedül alkalmas arra, hogy tanítson és átadjon olyan kulturális, etikai, szociális szellemi és vallási értékeket, amelyek nélkülözhetetlenek saját tagjainak és a társadalomnak jólétéhez és fejlődéséhez. A házasságban egyesült férfi és nő gyermekeikkel együtt egy családot alkotnak. Ez az elrendezés megelőzi a közhatalom minden elismerését. A család tagjai azonos méltóságú személyek. A család a társadalmi élet alapsejtje, a keresztény család II. János Pál tanítóhivatali megnyilatkozásaiban „családegyháznak” minősül.

Bibliai alapvetések

Érdekes módon sem a héber, sem a görög nyelv nem ismeri konkrét értelemben a „család” szót. Amikor a héber és görög szövegek a családról beszélnek, a „ház” (bét; oikos, oikia) szót használják átvitt értelemben. A ház, ahová lehet tartozni, közösség, amelynek tagjai vannak. Valahová tartozás, szoros egység, közös élet. A család összetétele. A Biblia tanúsága szerint a pátriárkák korában a család keretei sokkal tágabbak voltak, mint a későbbi korokban (és manapság: apa, anya, gyerekek). Tagjai a következők: apa (családfő), elsőszülött fiú, többi fiú, fiúgyermek és unokák; az apa fő- és mellékfeleségei, a felnőtt fiúk feleségei, leánygyermek; szolgálók. Ez az együttes alkotta az ún. nagycsaládot. A nagycsalád vallási életében az apának van döntő szerepe. Az ő Istene a család Istene. A család nevében ő végez minden vallási tevékenységet. Vallási tekintetben tehát őt követi mindenki a kisközösségben. Így amikor Ábrahám szövetséget köt Istennel, ez a szövetség kiterjed családjának minden tagjára: „Fogta fiát, Izmaelt, s minden szolgáját, aki házában született, s akit pénzen vásárolt, mindenkit, aki a férfi nemhez tartozott, s még aznap körülmetélte őket” (Ter 17,23). Vallási téren is érvényesül tehát az, ami az élet minden más területén: egyedül a családfő a teljes jogú személy, a fiúk öröklik majd ezt a jogot, a nőket viszont e tekintetben is semmibe veszik.

Míg a család felépítése, társadalmi és vallási szerepe erre az időre külsőleg alapvetően megváltozott, a család belső életében minden ugyanúgy maradt, mint a pátriárkák korában. A család felépítése teljesen a mai képet mutatja: apa, anya, gyerekek. Megszűnt a nagycsalád, gyakorlatilag a múlté az (egyidejű) többnejűség. A változás oka a letelepült életmód: a városkultúra és a megélhetés új forrásai. Az emberek köből épített házakban (vagy földbevájt kunyhókban) laknak: csak a király építhet akkora házat, hogy helyet adjon 20-50-100 tagú családjának.

folytatva a 6. oldalon

A szegény ember házában nem lakhat együtt számos fia feleségestől, családostól. Aki megházasodik, elmegy, új lakóhelyet épít, önálló családot alapít. A gyorsan szaporodó birkanyáj is a múlté már. Az átlagember (kézműves, hivatalnok, földműves) képtelen kenyeret adni több feleségnek, sok gyermeknek. Annak azonban nincs akadálya, hogy a férj egyik feleség helyett másikat vegyen házába. Megmarad tehát a folyamatos többnejűség lehetősége, és ezzel együtt az asszony kiszolgáltatottsága. A család vallási életében is az apa szerepe a döntő. Ő mondja az asztali áldást, ő imádkozza a Semát, ő zárándokol az ünnepekre. Bemutatja a húsvéti áldozatot (ha van elegendő férfi), tanulmányozza a Törvényt, részt vesz a zsinagógai istentiszteleten, felolvas, magyarázza az Írást. Fiát körülmételve a szövetség népébe iktatja, megtanítja a Sema imádkozására, oktatja a vallási hagyományokra. Az apa vallási téren hozott döntéseit, elhatározásait családjának minden tagja követi. Asszony, gyermek egyéni állásfoglalása szóba sem jöhet.

Jézus tanítása a családról

Jézus az Isten uralmának örömhírét hirdette: a családról nem adott rendszeres tanítást. Élete és tanítása azonban sok olyan részletet tartalmaz, ahol szóval és tettel bírálja és helyesbíti a korabeli zsidóságnak a családról alkotott felfogását. Jézus szerint a házasságkötés új és független családi közösség alapítását jelenti, ahol a nagyapának nincs többé döntő szava, mint régen, a nagy családban („a férfi elhagyja apját és anyját és feleségéhez ragaszkodik...” Mk 10,7). Az új család összetétele: apa, anya, gyerekek, ahol a család tagjai egymáshoz tartoznak („ragaszkodnak”), csak egymástól függenek. Jézus szerint az anya (feleség) helyzete nem esetleges többé, nem bizonytalan. Nem lehet függvénye a férj önkényének. Ezért szembefordul a hagyományos (mózesi) felfogással, amely lehetőséget ad a válásra és újra házasodásra. Tanítja, hogy a férj sohasem bocsáthatja el feleségét, hogy újránházasodjon (Mk 10,10-12; Lk 16,18). Mégpedig azért nem, mert a házasságkötés alkalmával maga Isten teszi egygé, „egy testté” a házasság feleket, mint a teremtkor Ádámot és Évát (Mt 19,4-5; Mk 10,6-8). „Amit tehát Isten egybekötött, ember szét ne válassza!” (Mt 19,6; Mk 10,9). Itt azonban meg kell állnunk kissé, mert Máté evangéliuma szerint Márkkal és Lukáccsal szemben Jézus az asszony hűtlensége esetében megengedi a válást (Mt 5,31; 19,9). A gyermekek Jézus számára éppoly fontosak, mint a felnőttek. A gyermekek ellen elkövetett bűnért a felnőttnek halállal kell lakolnia (Mt. 18,6), hiszen „angyalaik az égben szüntelenül látják a mennyei Atyát” (Mt 18,10). A korabeli társadalomban „elveszettek” ők, de az Emberfia

azért jött, hogy megmentse, ami elveszett (Mt 18,11). Minden apa elé példaképpül állítja az irgalmas szívű atya képét, aki a tékozló fiút a legnagyobb örömmel és szeretettel fogadja vissza (Lk 15,11-32). maga meggyógyítja a beteg gyermekeket, feltámasztja az ifjú halottakat. Az egészségeseket pedig magához hívja és megáldja őket (Mt 19,13-15; Lk 18,15-17). Felismeri és kiemeli a gyermekek sajátos értékeit, sőt példaképpül állítja tanítványai elé: „Ha nem lesztek olyanok, mint a gyermekek, nem mentek be a mennyek országába” (Mt 18,2)

Jézus tehát szavaival és tetteivel kifejezésre juttatja, hogy férfi és nő, felnőtt és gyermek Isten előtt teljesen azonos értékű, ezért az emberek nem tehetnek hátrányos megkülönböztetéseket egyik, vagy másik rovására. Ennek az alapvetően új felfogásnak kell alakítani, áthatni a keresztény családok életét.

Az isteni bölcsesség e rendje mellett Szent Pál apostol is tanúságot tesz a Szentlélek sugallatára. Mikor ugyanis megemlékezik a régi bölcssekről, akik az általuk megismert és kutatott Teremtőt nem akarták imádni és tisztelni, azt mondja: „Azért Isten átadta őket szívük vágya szerint a tisztátalanságnak, hogy maguk becstelenítsék meg testüket”; és ismét: „ezért az Isten átadta őket meggyalázó szenvedélyeiknek” (Róm 1,24-26). „Isten (ugyanis) a kevélyeknek ellenáll, az alázatosoknak pedig kegyelmet ad” (Jak 4,6), amely nélkül - erre ugyancsak Szent Pál figyelmeztet - az ember nem tudja megfékezni lázadó kívánságait (vö. Róm 7,8).

Történelmi horizont

A sikeres vallások és államok végül felismerik, hogy együtt kell élni a családokkal, de mindent megtesznek, hogy korlátok között tartsák őket, különösen a legfenyegetőbb családokat. Nancy Thornhill antropológus szerint a legtöbb kultúra vérfertőzés elleni törvényei nem a testvérek házasságának problémáját hivatott megoldani; a testvérek nem is akarnak egymással összeházasodni. Noha a testvér-házasság tilalmát tartalmazzák e szabályok, és segíthetnek azok legitimálásában, a törvények valódi célpontjai azok a házasságok, amelyek a törvényhozók érdekeit fenyegetik.

A szabályok a távolabbi rokonok, például az unokatestvérek közötti házasságot tiltják, és a rétegzett társadalmak uralkodói azért léptetik őket életbe, hogy megakadályozzák a gazdagság és a hatalom családokon belüli halmozódását, amely a jövőben vetélytársakat teremthetne. Laura Betzig antropológus kimutatta, hogy a középkori egyház nemi életre és házasságra vonatkozó szabályai ugyancsak a családi dinasztiák elleni fegyverként szolgáltak. A feudális Európában a családok nem hagyhatták vagyonukat egyenlő mértékben gyermekeikre.

A földbirtokokat nem oszthatták fel minden egyes nemzedékben, mert akkor hamarosan haszontalanul elaprózódtak volna, és a nemesi cím is csak egyetlen örökösre szállhatott tovább. Kialakult az elsőszülöttség joga, amelyben minden a legidősebb fiúgyermekre szállt, a többi fiú pedig vehette nyakába a világot, hogy szerencsét próbáljon, gyakran katonáskodással, vagy az egyház kötelékében. Az egyház az örökségből kizárt öccsökkel töltődött fel, akik aztán úgy manipulálták a házassági szabályokat, hogy a tulajdonosok és a nemesi címek birtoklói számára megnehezítsék, hogy legitim örököseik lehessenek. Ha fiúgyermek nélkül haltak meg, a birtok és a cím vagy az örökségből kizárt fivérekre, vagy az azok által szolgált egyházra szállt. E törvények szerint a férfiak nem válhattak el gyermektelen feleségüktől, nem házasodhattak újra, amíg a feleség életben volt, nem fogadhattak címörököst örökbe, nem nemzhettek örököst olyan nővel, aki hetedik unokatestvénél közelebbi rokon volt, és nem élhettek nemi életet bizonyos speciális napokon, amelyek összességében több mint felét tették ki az évnek. VIII. Henrik története arra figyelmeztet, hogy az európai történelem jó része befolyásos egyének közötti harc, amelyben az egyik fél politikai nyereség (stratégiai házasság, örökösre törekvés) érdekében próbálja bevetni a családi érzéseket, a másik fél pedig megpróbálja e célokat meghiúsítani.

A család ünneplése, a családkról való tanúskodás adja a legnagyobb támaszt a családoknak. Nem a válságáról kell állandóan beszélni, hanem ünnepelni, élni kell azt.

A család és a társadalmi erények szoros, kölcsönös viszonyban vannak, hiszen a család termeli a társadalom humán tőkéjét. A családban megy végbe az a létfontosságú elsődleges szocializáció, amely majd később egy társadalom felemelkedését adja. Mégis, sokszor fordított védelmi rendszer működik a társadalomban, amikor negatívan diszkriminálja a családot, és a különböző perverzításokat pedig védi. Ám csak annak a társadalomnak van jövője, amelyik támogatja a családot. A családból közösség lesz, a közösségből pedig társadalom. A társadalom alappillére a család. Ezért állíthatjuk azt, hogy a család és a vallás nem magánügy, hanem közügy. Csak így kaphat igazi hangsúlyt és fontosságot.

Amiről általában kevesebbet beszélünk az a családban megnyilvánuló szolidaritás, amely azt a fajta szolidaritást tükrözi, amelyet Jézus vállalt egykor: kiüresítette önmagát és emberré lett. A családban ez a különleges: ez a láthatatlan, összefogó, feltétel nélküli, örök, isteni szeretet. A szolidaritás eszméje egyébként H. Pesch SJ munkássága nyomán terjedt el a katolikus moralisták között. A II. Vatikáni Zsinat pasztorális

rendelkezését mindenestül átjárja, de a szolidaritás elvéről kifejezetten először II. János Pál beszélt: „*Ez nem holmi szánalom és bizonytalan irgalmasság, vagy fölületes részvét annyi szenvedő ember iránt, hanem ellenkezőleg: eltökélt akarat és állandó gondoskodás a közjóért, azaz mindenkiért külön-külön és összességében, mert mindnyájan felelősek vagyunk egymásért*” (Sollici rei socialis 38).

Az Istentől való eltávolodással fokozatosan megjelenik az individualizmus és az egoizmus, a modern magány. Az ember azonban társas lény. A család értékközvetítő, értékteremtő közösség – ez akkor is így van, ha korunk mindent relativizál, az értéket is. Ettől azonban nem szabad kétségbe esni, élni kell az önátadó szeretetet a családban is. A család alapját képező házasság, mint olyan, azonban teljes válságban van. Ezért van (lenne) szükség a keresztény házasság megújítására, és ezzel együtt a család megmentésére. A házastársak ugyanis egymást kiegészítő társak, nem pedig vetélytársak. Ezen megfontolás nélkül aligha beszélhetünk keresztény családról, valamint annak kapcsolatairól.

A keresztény házasság megújítása - a család megmentése - Kitekintés

A házassági erkölcsről szóló megnyilatkozások első eleme XIII. Leó pápa *Arcanum divinae sapientiae* (1880) kezdetű körlevele. Az enciklika hangsúlyozza a házasság szentségének isteni eredetét. A teremtés rendjéből fakadó házasságeszmény az idők folyamán a pogányok között megromlott, pedig még a rómaiak is, amikor „először találkoztak a válással, megrendültek” – tanította a pápa (III.4.).

Alapelv mindenki számára, hogy mindaz, ami az idők folyamán eltért a helyes rendtől, csak úgy vihető vissza a természetének megfelelő eredeti állapotába, ha hozzá mérjük az isteni elgondoláshoz, amely minden igazság példaképe. Ennek ad hangot a naturalistákkal szemben XIII. Leó pápa: „*Isteni törvény, hogy amit Isten és a természet alkotott, annál hasznosabban és üdvösebben működik, minél inkább megmarad épen és változatlanul eredeti állapotában, mert Isten, mindennek alkotója jól tudta, mi válik az egyes alkotások javára és fennmaradására, s akaratával és értelmével mindent úgy rendezett el, hogy célját elérhesse. Ha pedig az emberi vakmerőség vagy gonoszság megváltoztatja és fölforgatja a teremtmények bölcsen megállapított rendjét, akkor a legbölcsebben és leghasznosabbra alkotott dolgok is ártani kezdenek vagy haszontalanná válnak; vagy azért, mert elvesztették segítő erejüket, vagy mert Isten maga akarja büntetni a halandók gőgjét és vakmerőségét.*”

A házasság kérdésében tehát -amely a család alapját képezi- helyre kell állítani a helyes rendet, hogy mindenki meglássa Isten elgondolását a házasságról,

folytatva a 8. oldalon

és törekedjék a szükséges alkalmazkodásra. Jól megfigyelhető mindez XI. Pius Pápa Casti Connubii kezdetű enciklikájában:

„Mivel azonban e törekvésnek leginkább a zabolátlan érzéki vágy ereje áll ellen - ami a házasság szent törvényei megsértésének legfőbb oka -, s mivel az ember nem győzheti le érzéki vágyait, ha előbb meg nem hódol Isten előtt, mindenekelőtt erre van szükség az Istentől megállapított rend szerint. Szilárd törvény ugyanis, hogy aki aláveti magát Istennek, az az isteni kegyelem segítségével uralkodni tud érzéki vágya és ösztönei fölött; aki pedig föllázad Isten ellen, fájdalmasan tapasztalja magában erőszakos, érzéki vágyainak háborgását. Szent Ágoston kifejti, mennyire bölcs határozat ez: *„Így van jól: az alábbvaló legyen alávetve a följebbvalónak. Azért az ember, aki önmagának alávetni akarja azt, ami benne alacsonyabb rendű, vesse alá magát annak, aki nála följebb való. Ismerd el a rendet, keresd a békét! Te Istennek; neked a test. Van-e igazságosabb és szebb ennél? Te a nagyobbaknak, a kisebb neked: te szolgálj annak, aki téged alkotott, hogy neked is szolgáljon az, ami miattad alkotott. Mert ezt a rendet nem úgy ismertük meg és nem is úgy ajánljuk: neked a test és te Istennek!, hanem: te Istennek és neked a test! Ha pedig megvted azt, hogy te Istennek, soha nem éred el azt, hogy neked a test. Ha nem engedelmeskedsz az Úrnak, gyötörni fog a szolgálta. (Enarratio in Psalmum 143.)”*

XII. Piusz pápa viszont nem írt házassági enciklikát. Azonban jelentős a húsz évvel a Casti connubii születése után, 1951-ben írt beszéde. A pápa itt elsőként tett a családtervezésre a katolikusok számára lehetséges javaslatot. Ugyanakkor jelentős az új házasságokhoz és a családokhoz intézett szavai:

„Minden családnak megvan a maga tündöklő napja, és ez a feleség. Halljátok, mit mond és mit tart erről a Szentírás: A szorgos asszony kedvessége elhajolja férjét. A szemérmes asszony igen nagy kegyelem. Az egek magasából világító naphoz hasonlít az asszony, ha jó, s dísz a házában (Sir 26, 16). Valóban, egy feleség és anya olyan, mint a család napja. A napfény nagylelkűségével, a maga áldozatos iparkodásával, szakadatlan szorgoskodásával, mindenben tanúsított éber és gondos gyöngédségével férje és gyermekei életét békéssé és derűssé teszi. Állandó fényt és meleget áraszt maga körül. Úgy szokták mondani, hogy a házasság akkor boldog, ha mindkét házastárs nem a saját maga, hanem a másik boldogítását és jólétét keresi. Ez a nemes lelki tulajdonság és jóakarat, - bár kétségtelen, mindkettőjüket kötelezi -, mégis leginkább az asszony erénye. Teremtésénél fogva ugyanis az anyai természet van megáldva a szívnek azzal a bizonyos benső ösztönével és bölcsességével, amelynek köszönhető az, hogy ha megbántották is, csak derűs jókedvvel válaszol, vagy hogyha gyalázat éri, azt is csak tiszteletet parancsoló méltósággal viseli el éppen úgy, mint a nap, amely a reggeli felhős eget a hajnal ragyogásával teszi derűltté. A feleség a család tündöklő napja, aki megjelenésének és beszédjének

lángoló hevével ragyog fel előttünk. Szemének édes sugara és hangja átjárja a lelkeket; érintgeti, hajlítottatja, fölemeli, de el is űzi a szenvedélyek kusza zavargását. A feleség a család napja a maga természetes, kristálytisztá közvetlenségével, komoly egyszerűségével, tiszteletet parancsoló keresztény méltóságával. Bárcsak megtudnátok, hogy a feleségnek és édesanyának ez a képe a szeretetnek és háládatosságnak milyen mély érzéseit kelti fel az édesapa és gyermekek szívében, és mennyire belevésődik ez a lelkükbe mindenkorra.”

A II. Vatikáni Zsinaton egyáltalán nem született önálló dokumentum a keresztény házasságról, hanem az Egyház és a mai világ kapcsolatát tárgyaló *Gaudium et spes* kezdetű konstitúción belül szántak hét fejezetet (46-52) a zsinati atyák a házasság témájának. A dokumentum úgy határozta meg a házasságot, mint „a házastársi szeretet és élet bensőséges közösségét” (*„intima communitas vitae et amoris”* GS 48).

Tóth Roland káplán

Rejtvénysarok

Kedves Gyerekek!

Mini kvízzjátékunk megfejtését augusztus 20-ig adjátok le írásban a sekrestyében, vagy juttassátok el elektronikus úton, honlapunkon a *Harang-Szó / Rejtvénysarok* menüponton keresztül.

A helyes megfejtők közül kisorsolt három főt jutalomban részesítünk.

1. Ki volt az emberek közül az első gyilkos?
A – Mózes, B – Kain, C – Sámson
2. Ki volt Góliát?
A – Filiszteus harcos, B – Zsidó király,
C – A perzsa király hadvezére
3. Mennyi ideig esett az eső a vízözön idején?
A – 150 napon át, B – 40 nap és 40 éjjel,
C – Hét héten keresztül
4. Ki vitte be Jeruzsálembe táncolva a frigládát?
A – Salamon, B – Ábrahám, C – Dávid
5. Ki volt az, aki pusztá kézzel széttépett egy oroszánt?
A – Sámson, B – Góliát, C – Noé

A húsvéti számban lévő keresztrejtvény megfejtése:

Feltámadás

A helyes megfejtés beküldője: Sarusi Edit

Nyereménye: Paládi József - A bánat hegedője című könyv, melyet a Dunapress Kiadó ajánlott fel.

Gratulálunk! Készítette: Pap Imre

**Látogasson el plébániánk honlapjára a
www.kistemplom-csongrad.hu
weboldalra.**

Szentelek szobrai és keresztek

Folytatva sorozatunkat, most a környékünkön egyedinek számító szoborfülkés oszlopról és két újjáépített keresztről írunk. A sorozatban már eddig megjelent írásokat megtalálják templomunk honlapján a Harang-Szó alatti menüben.

Lourdesi oszlop az Orbán szobornál

A Haleszi szőlőben, az Urbán úton, Szent Orbán szobra mellett található egy téglából készült, négy méter magasságot meghaladó oszlop. Az oszlop középső harmadában, egy kialakított fülkében van elhelyezve a Lourdesi Szűzmária és Bernadett fehér cementből készült szobra. Az építmény 1894. május 6-án lett felszentelve. A közadakozást Darida Andrásné született: Tösmagi Rozália kezdeményezte. Az építési munkát Újszászi János építész vállalta. A szobrokat Géberth János fővárosi aranyozó készítette. A fülkét nagyméretű félköríves fakeretes ablak zárja, melyet vasrács véd. A szobrok alatti fadobogók aljában tintaceruzával írt feliratok vannak: A Szűzmária alattiban: „Urbán búcsú további emlékére írom ide nevem 1959. 4. hó 13.án. Isten tartsa meg nekünk Urbán emlékét hosszú időre. Oláh György, Bori István, Kovács Margit, Fredák Ilona.” A Bernadett alattiban: „1894 év Molnár Imre kőműves tette helyére ápr. 5. nap. Licsicsányi József kinti lakos.” Az oszlop téglái mára már sok helyen szétfagytak, máladnak. A tetején veszélyes repedések vannak. Az egykori díszek, a timpanon, a fülke melletti oszloputánczatok oszlopfőekkel, szintén repedezett, töredezett állapotban várják a mielőbbi szakszerű felújítást. A bajt még tetézi egy útegyengető munkagép durva rongálása az alapozáson. A Szent Orbán és a Szűzanya tisztelete az idén is megmutatkozott. Sok hívő zarándokolt el ide a május 28-án megtartott búcsúi szentmisére. A búcsúra való készülés szemléjekor,

május 24-én vettük észre, hogy a 2005-ben restaurált Szent Orbán kezéből ismeretlen rongáló kicsavarta a pásztorbotot, letörve a szobor bal kezét. A rendőrség nyomozást folytat. A Lourdesi oszlop környezetében lévő építményekről már írtunk. A keresztről lapunk 2004/3. számában, a mellette lévő Szent Orbán szoborról a 2005/2. számban, az 1992-ig itt szolgáló harangról pedig a 2009/4. számban, ebben a sorozatban jelent meg írás.

A Mámai réti új fakereszt

A húsvéti kerékpáros keresztútjárók már imádkozhattak előtte. A anyagra valót közadakozás és plébániai hozzájárulás biztosította. Az ezzel járó fizikai munka pedig közösségteremtő összefogás eredménye. A keresztútjáráskor tervezett megszentelés elmaradt, de június 23-án mindez megtörtént. Erről a keresztről lapunk 2006/3. és a 2010/6. számában írtunk.

A Tombác úti új fakereszt

folytatva a 10. oldalon

A hosszú ideje kidőlt fakereszt helyén közadakozásból új készült. Ez év május elején megtörtént az alapozás és a talapzat betonozása. Június 6-án került a helyére az új fakereszt. A felszentelés szintén június 23-án megtörtént. Az ezen a helyen lévő kidőlt kereszt lapunk 2010/4. számában már szerepelt sorozatunkban.

A kereszt anyaga azonos: 15x15 cm-es keresztmetszetű, 3 m magas tömör tölgyfa. A korpuszok anyaga öntött alumínium. A talapzat magassága 60 cm. Az alap és a talapzat helyszínen kevert betonból, a szükséges vasalással készült.

Szent Vendel, Szent Orbán és Nepomuki Szent János tisztelete Csongrádon a 18-20. században (III. befejező rész)

Szent Orbán pápa

Középkori eredetű hagyomány szerint Orbán, népiesen Urbán pápa rendelte el, hogy a miseáldozat kelyhét és tányérkáját (patena) aranyból vagy ezüsből készítsék. Ezért kehellyel, később szőlőfürttel a kezében kezdték el ábrázolni. Részben ezért választották a szőlőművesek, kádárok, korcsmárosok patrónusuknak.

Csongrádon a szőlőtermesztés idejének kezdete a múlt homályába vész, feltehetően már az Árpád-korban elkezdődött, de csak a 17–18. században ért el olyan szintet, hogy exportálni is lehessen. 1827-ben már 1100 holdon műveltek az igen jó minőségű kadarkának és kékfrankosnak valót, főleg aprócska, pár holdas birtokokon. Szent Orbán pápa csongrádi tiszteletének első nyomaival a 19. század második felében találkozunk. Ekkoriban ugyanis (1856) a csongrádi szőlősgazdák homokkőből készült Orbán szobrot rendeltek egy neves budapesti mester, Gerenday Antal faragóműhelyéből. A szobrot a *haleszi szőlők* között állították fel. Csongrádi Közlöny 1894. május 6-i számában ekképpen tudósít az eseményről:

„A Haleszi szőlősgazdák a szent Urbán szobra mellett Tösmagi Rozália, férjezett Darida Andrásné kezdeményezésére e folytán aki e célra 100 forintot adott a lourdesi bold. Szűz tiszteletére díszes szobrot emeltek mintegy 400 forintnyi költséggel. A kőműves munkálatokat Ujszászi János helybeli építész végezte, a szobrot pedig mellék alakjával együtt Géberth János fővárosi aranyozó szállította. A szobor felavatása ma délelőtt 10 órakor történik meg s plébánia templomunkból az első mise után processió (körmenet) indul a szoborhoz. A mai ünnepélnyel különben össze lesz kötve a Szent Urbán szokásos búcsúja is, minthogy különben az idén ez a búcsú az Úrnapot követő vasárnapra esnék, amikor is a belvárosi Úrnap processió miatt megtartani nem lehet. A lourdesi szobor különben közadakozásból készülvén, minthogy költségei még nincsenek teljesen fedezve, az adományok elfogadtatnak rája a Szőke János házában kitett gyűjtő íven.”

A szent az ábrázoláson pápai ornátusban, tiarában és pásztorbottal látható, jobb kezét áldásra emeli. Lábánál szüretelő vödör, benne színesre festett fürtökkel. Néhány évtizeddel később több szakrális emlék is került a szobor mellé: 1893-ban egy kereszt, egy évvel később Lourdesi Mária és Bernadette, majd 1901-ban egy kisebb harangláb.

A szobor felállítása óta minden év május 25-én búcsút tartanak a szobornál. Erre az alkalomra a huszadik század elején még gyalogosan jöttek zarándokok Alpárról, Cséparól, Szelevényről, Bács-Kiskun szőlőtermesztő vidékeiről, akik a búcsú előtti napokban útra keltek, és a keresztet hordozva maguk előtt végigénekeltek az utat. A búcsúsok lelki táplálékáról 1896 óta kihelyezett szentmise gondoskodik, hogy a tanyákról és a szőlők közül összeverődő nép ne maradjon prédikáció és misehallgatás nélkül.

Amint az eddigiekből is láthattuk, a speciális patrónusok szobrai jellemzően a védelemre szoruló régió központi helyén, vagy annak közelében állították fel: Nepomuki Szent Jánost a vízpartra, Szent Vendelt a legelő szélére, Szent Orbán pápát pedig a szőlők közé. Eleink ilyen, és ehhez hasonló kultuszcselekményekkel kívánták biztosítani az adott terület transzcendentális védelmét. Ha a patrónusok oltalmába vetett bizodalmon csorba esett (például elverte a jég a határt), könnyen előfordulhatott, hogy az állítató közösség a szobor megrongálásával fejezte ki csalódottságát.

Történt ugyanis, hogy 1935 májusában a hirtelen beálló éjjeli fagy a csongrádi szőlőtermést tragikus módon tönkretette. A gazdák elkeseredését tovább fokozta, hogy egy héttel később, mikor úgy tűnt, hogy a kedvező időjárásnak köszönhetően öszre még akár közepes termés is elképzelhető, egy hirtelen jött jégverés a maradék szőlőt is elpusztította.

A Csongrádi Híradó így tudósított pár nappal az események után. „Évek óta elő nem fordult nagy csapást zúdított Csongrádra és környékére a május 2-ra és 3-ra virradó éjjeli fagy. Mint már említettük is, úgyszólván az egész szőlőhegy letarolva, feketén hirdeti a két fagyos éjszaka, főleg a második éjjel pusztítását... A védettebb helyeken is mínusz 3 fokra szállt a hőmérséklet... Péntek óta kialakult a csapás szomorú, teljes képe. A hideg különösen a szőlők között érezte hatását, és katasztrofális kárt okozott. A szőlők jórészt elfagytak. A gazdák 80-100 százalékosra mondják a szőlők között mutatkozott kárt.” A kettős kár szörnyen lesújtotta a szőlősgazdákat, akik fellobbanó haragjukat a hanyag védőszenten töltötték ki. A Csongrádi Híradó 1935 májusi számában ekképpen számolt be a szobor megrongálásáról:

„A jégverést követő éjszakán ismeretlen tettesek meggyalázták Szt. Orbán szobrát a csongrádi szőlőhegyen. A felemelt két ujjal figyelmező, ígét hirdető jámbor férfiú hátára venyigét kötöttek és meggyújtották. Mintha az élettelen anyagból formált testének további fájdalmat akartak volna okozni, eltörték a kezét. Másnap az arra járók papírt találtak a szent lábainál, amelyre a következőket írták: *Elvitted a szőlőt, vidd a venyigét is!*”

A Csongrád határában levő Szent Orbán szobor talán legnagyobb jelentősége, hogy Magyarországon az Orbán kultusz egyik legkeletibb bizonyítéka.

A bemutatott tárgyi emlékek alapján megállapítható, hogy a Csongrádon szakrális emlékekkel (szoborral, oltárképpel, persellyel stb.) rendelkező óvó-védő szentek kultusza a barokk rekatolizáció idején terjedt el. A vizsgált településen az egzisztenciális szentek kultusza valószínűleg a török kiűzése után felerősödő jezsuita missziók és az eredményes lelkipásztori munka hatására honosodott meg. Ez a jelenség az ország többi területéhez képest késve jelentkezett, de viszonylag könnyen kiszorította a régi áhítatformákat (például Dömötör egykori csongrádi tiszteletének már alig találni nyomát a 19. században).

Csongrád esetében aligha beszélhetünk középkori gyökerű szentkultuszról, hisz a város lelki életében valódi törést okozott a török hódoltság. Az egykori hódoltsági területeken egyedül a Regnum Marianum eszméjében megújuló Mária-tiszteletnek vannak erős középkori gyökerei. Napjainkig kimutatható jelenség, hogy a különböző szakmákhoz és élethelyzetekhez kötődő szentek tiszteletét fölülmúlja, mintegy keretbe foglalja a csongrádiak erős Szűzanya-kultusza. Szűz Mária egyetemes oltalmazó, akihez bizalommal fordulnak mindenféle testi-lelki bajban, és oltalmat keresnek anyai szeretetében.

Gyöngyössy Orsolya

Az első találkozás Jézussal

Június 5-én a bokrosi templomban egy, míg templomunkban négy gyermek járult először szentáldozáshoz, részesült az Úrral való találkozás egyik kegyelmi ajándékában. Ezt először megtapasztalni biztosan ünnep az ember számára, ennek elmúlásával bizakodunk, hogy elsőáldozóink rendszeresen részt vesznek majd a szentmiséken, a későbbiekben ministránsként szolgálnak majd az Úr asztalánál.

Szent László – templom

Drozdik Ádám

Szent József – templom

Fűri Kornél, Ferenczi Lajos,
Kovács Enikő, Pálfi Martin Mihály

Imádság

Nem tudom, hogy milyen megpróbáltatások és nehézségek várnak ma rám, de azt tudom, hogy minden a Te akaratodból történik Uram, s ez elég nekem. Kérlek, adj erőt, türelmet és alázatot, hogy a rám váró nehézségekkel szeretetedhez méltón nézhessek szembe, s így áldozatomat egyesíthessem Szent Fiad Krisztusi áldozatával.

Anyakönyvi hírek

Keresztelés

Május 1.

Tari Botond

Május 29.

Szilágyi Lili

Május 29.

Szent László – templom

Hegedűs Dávid

Könyvajánló

Szeretnénk felhívni szíves figyelmüket Paládi József katolikus író könyveire, melyek a Dunapress Kiadó gondozásában jelentek meg. 2008-ban „A bánat hegedűje”, majd 2010-ben a „Lila nőszirm” című könyvét, 2011-ben pedig „A bécsi utas” című novelláskötetét jelentette meg a kiadó. A könyvek kaphatók a nemzeti könyvesboltokban, az internetes könyváruházakban, és megrendelhetők a kiadóban, melynek címe: Dunapress Kiadó Kft. 1132 Budapest, Váci út 8.

Mária által Jézushoz

Június 10-13. között a két csongrádi plébániáról 36 fő vett részt azon az autóbusszos zarándokúton, amelynek legfontosabb állomása a csíksomlyói pünkösdi búcsún való részvétel volt. Emellett a hívek több erdélyi településre is ellátogattak.

Világítótoronyként állott előttünk Csíksomlyó, amikor elindultunk június 10-én hajnalban a „Csodákkal ékeskedő” Boldogasszonyhoz, úgy, mint ahogy P. Benedek Fidel Ferenc-rendi szerzetes atya is írta: „Világítótoronyként állott a csíki székelységnek, a papságnak, a szellem és hit védelmében.”

Utunk első állomása a hajdúk és Arany János városa: Nagyszalonta volt. Gyenge Béla esperes úr, a római katolikus templom plébánosa fogadott bennünket. A plébánia kertjében terített asztallal várták a megfáradt csongrádiakat.

A templom oltárképén államalapító szent királyunk ajánlja fel a koronát Szűz Máriának, Magyarország patrónájának. A templomban emlékszalagot helyeztünk el. Béla atya áldásával indultunk Szalonta nevezetességei, de legfőképpen az Arany János Múzeum megtekintésére. Darvasi Zoltán, az intézmény igazgatójának vezetésével felelevenedtek az iskolában tanultak nagy költőnk munkásságáról. Itt is illendőnek tartottuk, hogy szalagot adjunk halhatatlan költőnk emlékére.

Szent László városa, Nagyvárad következett. Már az úton ismertetőt kaptunk a város nevezetességeiről és legfontosabb történelmi eseményeiről. Szent László temploma elpusztult a tatárjárás idején, hasonlóan a XIV. században befejezett gótikus székesegyház is. A ma látható templom Románia legnagyobb barokk székesegyháza. Boldog II. János Pál pápa 1991-ben Basilica Minor rangra emelte. Ide is hoztunk emlékszalagot a következő felirattal:

„Szent László, könyörögj érettünk – a csongrádi zarándokok 2011.”

Janus Pannonius versével búcsúztunk:
*„Aranypáncéltatú lovag,
 bárdot villongató kezű,
 kinek kősrban illatos
 verejtékcsepped gyöngyözött,
 Segíts az úton, légy velem.”*

A Sebes-Körös völgyében haladtunk tovább. A Királyhágón, Erdély kapujában felidéztek Gyulai Pál 1851-ben, a vesztes szabadságharc után írt versét:

*„Elzavart falucskák,
 Kéklő hegyek alján,
 Madárfütyty az erdőn,
 Vízómlás a sziklán.
 Érzem levegődet,
 Megállok a bércezen,
 Erdély, szegény Erdély,
 Édes szülőföldem.”*

Éppen a trianoni évforduló után voltunk, így Kós Károly gondolatai is fájtak: *„Ahová magunk erejével, ezer esztendő munkájával kapaszkodtunk, és minden lépcsőfokot a magunk izmaival és eszével vágtunk a magunk vérével öntözött irdatlan sziklába: onnan dobtak le minket.”*

Csúcsa, Bánffyhunad, Körösfő: faragott kiskapuk, hímezések és zsindeletetős, fallal körülvett templomok. Idő szűkében voltunk, így nem mentünk be Kolozsvárra, Mátyás király szülővárosába. Távolról gyönyörködhattunk a *Tordai hasadékb*a, felidézve a Szent László mondák vitéz hercegét és királyát.

Az Aranyos, később a Maros völgyében haladtunk tovább. Nyárádtőnél letértünk a Marosvásárhelyre vezető útról, és a Nyárád mentén közeledtünk szállásunk felé. A *Hotel Vector* az ákosfalvi járáshoz tartozik. A szállodai elhelyezésünk és az ellátás kifogástalan volt.

Másnap, szombaton reggel indultunk a csíksomlyói Szűzanyához. A 140 km-es utat imádkozással és énekléssel töltöttük.

A Szűzanya volt minden gondolatunk. Csíksomlyó Csíkszereda keleti része, a Kis-Somlyó hegy alatt. Évszázadokon át a katolikus hit és a magyarság

megmaradásának bástyája. Úgy tudjuk, hogy Hunyadi János építtetett itt templomot a marosszentimrei csata emlékre 1442-48 között. Győzelmét a török felett Mária segítségének tulajdonította. A Mária szobrot Moldvából menekítették, amikor a törökök lerombolták a Szent Ferenc kolostort. A szobor 1515-20 között készülhetett, a korabeli Mária szobrok közül a legnagyobb. A búcsújárás a szobornak köszönhető, mert 1567 Pünkösöd szombatján a katolikus székelyek győztek a protestánsok felett.

A Kegyetemplomban az oltárra került a magyar címeres, fehér és nemzetiszín szalaggal átkötött orchidea csokrunk. Megköszöntük Boldogasszony Anyánknak segítségét gondjainkban és bajainkban. Az idei búcsú ünnepi szónoka Spányi Antal székesfehérvári püspök atya volt. A búcsú mottója: *„Mária által Jézushoz.”* A Mindenható heves zápor formájában adta áldását ránk. Kénytelenek voltunk zászlóinkat bemenekíteni a templomba. Többször imádkoztunk papjainkért és az itthon maradt kedves testvéreikért.

Némi izomlással kezdtük a harmadik napot. Délelőtt Szovatán voltunk szentmisén. Ez a település már a Sóvidékhez tartozik magas sótartalmú tavaival. *Parajd* sóbányáiról híres. Légúti betegségben szenvedőknek hasznos néhány órát eltölteni a bányában. Mi is kipróbáltuk. A fazekasságáról ismert *Korondon* vásárlásra is nyílt lehetőség. *Farkaslakán* fejet hajtottunk Tamási Áron sírjánál.

Orbán Balázs emlékhelyéhez Székely-kapukon át vezet az út

A faragott fejfán az író által írt sírvers olvasható:

*„Törzsben székely volt,
 Fia Hunniának.
 Hűséges szolgája
 Romlott századának.”*

Szejkefürdőn tisztelegtünk a „legnagyobb székely”, Orbán Balázs munkássága előtt. Hat kötetben dolgozta fel Székelyföld történelmi, régészeti, természetföldrajzi és néprajzi nevezetességeit. Fényképezőgéppel évekig járta a vidéket, közel 500 települést keresett fel.

folytatva a 14. oldalon

A negyedik napon jutottunk el Fehéregyházára. Jártunk a Petőfi emlékműnél (Ispánkút), és koszorút helyeztünk el az emlékparkban lévő tömegsírra (Turulos emlékmű).

Segesvári emlékmű

Utunk következő állomása már Gyulafehérvár volt. Haladva ősi egyházunk felé Szentolvasót imádkoztunk és énekeltünk. Szent István 1009-ben alapított püspökséget Gyulafehérváron. 1542-1690 között az Erdélyi Fejedelemség fővárosa volt. Ma az erdélyi római katolikus érsekség központja. Jelenleg tatarozzák a székesegyházat, és rendbe hozzák környékét is. Itt is elhelyeztük emlékszalagjainkat történelmünk kiemelkedő személyiségeinek sírja, vagy emléktáblája előtt (Hunyadi János, Hunyadi László, János Zsigmond, Fráter György, Bocskai István, Bethlen Gábor). Az országgyesítő bíboros tábláján olvasható: *Omnibus moriendum* (Mindenkinek meg kell halnia). Elgondolkodhattunk Bocskai István fejedelem máig érvényes gondolatán: „Hitünknek, lelkiismeretünknek és régi törvényeinknek szabadságát minden aranynál feljebb becsüljük.”

Gyulafehérvártól hazáig még több mint hat óras utunk volt, várakoznunk kellett a határon is. Úgy érezzük, hogy – minden bizonnyal – azok számára is sokat jelentett ez a négy nap, akik nem vallásos meggyőződésből csatlakoztak hozzánk. Az út nemcsak katolikus hitünkben, hanem magyarságunkban is megerősített bennünket.

A csíksomlyói zárandokok

ORHIDEA TEMETKEZÉS

Csongrád, Erzsébet u. 32.

Éjjel-nappal hívható telefonszám:

06-63/471-121

Anyakönyvi hírek

Halottaink

Farsang Ferenc

Boda István

Tyukász Lajos

Papp Józsefné – Eke Erzsébet

Deák Józsefné – Forgó Julianna

Újszászi Mátyásné – Farkas Julianna

Palásti Istvánné – Maszlag Marianna

Kerekes Ferencné – Makai Margit

László Kókai János

Táborosi József

Pozsár János

Makó József

Domokos Antal

Keresztszentelések

A Tombáczi úti kereszt előtt

Június 23-án délután három útszéli kereszt ünnepélyes megszentelését végezte el Tóth Roland káplán. A csépai hívek kérésére először a csépai úton, a Csongrád-Szolnok megyehatárnál található újonnan állított keresztnél gyülekeztek a hívek, ahol hasonlóan a másik kettőhöz, imádságok közepette került sor a szertartásra. A következőkben a Tizsántúli, egykori Mámai-réti iskola közelében állított kereszt szentelésére került sor, majd a csongrádi szőlőhegyen a Tombáczi úton állított keresztet vonultak a hívek. Az utóbbi két keresztet a Szent József Plébánia híveinek egy csoportja állította fel, önzetlen munkájukkal és anyagi hozzájárulásukkal nagyban segítették - hogy Isten dicsőségére - a megsemmisülés határán lévő keresztet helyére újak kerültek.

Kirándulás Tiszaalpárra

A Szent József Plébánia és a Csongrádi Ferences Hagyományokért Egyesület kirándulást szervezett gyerekeknek Tiszaalpárra. A lelkes kis csapattal június 25-én, reggel 8 órakor indultunk útnak autóbusszal a plébánia elől.

Az első állomás Tiszaújfalu volt, ahol látogatást tettünk a Zárdatemplomban. Itt a Szent Benedek Leányai nevében Mária nővér fogadott bennünket. Megismerkedtünk az itt élő apácák múltjával, jelenével, betekintést nyertünk hétköznapijaikba. Ezután utunk Töserdőbe vezetett. Itt a Kontyvirág Erdei Iskolában Makai Nóra környezeti nevelő az erdei növények világába vezetett minket. Sok érdekes dolgot tudtunk meg az erdőben élő fákról, cserjékről: többek között felismerni ezeket. Játékos és izgalmas feladatokkal ismételtük át a hallottakat, látottakat a 3 órás túra végén. Ezek gyerekeket, felnőtteket egyaránt megmozgattak. Délután a Templom és Várdombról indulva a tiszalpári skanzenben ismerkedtünk az Árpád-korban a Tisza mellett élő emberek életével, mindennapjaival. Rovásírást fejtettünk meg, lepénykenyeret sütöttünk, Árpád-kori családfát raktunk össze, korabeli játékot próbáltunk ki, valamint a lepénykenyér sütéséhez a tüzet is mi magunk gyújtottuk.

A program után Ajtainé Marika vezetésével megtekintettük a kosárfonó múzeumot, és benézhattünk a Templomdombon álló Jótanács Anyja templomba is.

Este 6 órakor érkeztünk haza, fáradtan, de a tartalmas nap után, élményekkel, új ismeretekkel gazdagon.

Köszönjük a Szent József Plébánia támogatását, valamint a Piroskavárosi Általános Iskola nevelőinek, hogy a kiránduláson a gyermekek felügyeletét a programok alatt biztosították.

Szepesiné Pálfi Erika - CSFHE titkár

Orbán-napi megemlékezés

Május 28-án délután a Csongrád-bokrosi határrészen található Szent Orbán pápa szobránál szabadtéri szentmisét mutatott be Tóth Roland káplán atya. A mintegy hatvanfős résztvevő hívő előtt prédikációjában a szőlőművelők védőszentjének kultusza mellett külön kitért a szőlő és a bor kultúrájával kapcsolatos dolgokra, a vele járó fáradságos munkára, az eredmény szépségére, esetenként a kudarc megélésére. A szentmisében megáldotta a termelők által hozott borokat, majd a megemlékezés végén azok kóstolására is sor került. Rontott az ünnepi hangulaton, hogy vandál kezek megrongálták a pápa szobrát, a kezében tartott pásztorbotot letörték.

Úrnapja

Krisztus Testének és Vérének főünnepét, vagyis Úrnapját idén június 26-án ünnepeltük templomunkban. A szentmisét Tóth Roland atya mutatta be, majd körmenet következett az Oltáriszentséggel. A templom körül felállított és gyönyörűen feldíszített négy oltárnál tartott rövid szertartás annak a titoknak a szépségére hívta fel a hívek figyelmét, hogy Jézus Krisztus testét és vérért adta értünk a keresztfán.

Fémhulladék gyűjtés

Köszönjük az alábbi személyeknek és vállalkozásnak, hogy a meghirdetett fémhulladék gyűjtésben részt vettek, ezáltal önzetlenül támogatják ifjúsági programjaink és a ferences napok résztvevőit.

Bakó Szabolcsné, Felföldi Miklós, Fekete Imre, Fodor Jolán, Forgó István, Gresó Imre, Hajdú András, Hajdú Pálné, Horváth Varga József, Kádár József, Komlósi Mária, Molnár Zsolt ev., Nádudvari Imréné, Nyári Istvánné, Pap Imre, Siha Ferencné, Túri János.

Ferences napok a Piroskavárosi Plébánián

Hagyományt követve plébániánk és a CSFHE ebben az évben is közösen rendezi meg július 30-31-én a két éve elindított rendezvénysorozatot. A szombati nap a családoké lesz, benne játékos ügyességi vetélkedőkkel. Most is meghirdetjük a „Barátok bora” borversenyt. Az elfogyasztott közös ebéd után az esti szentmiséig folytatódik a program, majd az este szalonasüttéssel zárul a templomkertben. Vasárnap tartjuk a Porciunkula-i búcsúi szentmisét, annak zárásaként körmenettel.

Koncert a harangért

Június 4-én templomunk adott otthont annak a jótékonyági koncertnek, melyet az elmúlt év november végén ellopott, és darabokra tört Tisza-oldali körforgalomnál található harang újraöntésének finanszírozására szerveztek a helyreállításért tenni akarók és támogatóik.

A közel nyolcvan fős hallgatóságtól a fellépők - Budai Bea, Erőss Ádám, Keresztes Nagy Adrienn, Krokavec András, Lovász Józsefné, Mucsi Gergő, Muladi József, Surján Noémi, Varga Nándor, Varga Zsuzsanna-méltán kaptak elismerést az előadott prózai, zene és énekszámukért.

Tegye felejthetetlenné csongrádi esküvőjét hófehér galambokkal!

06-30/958-0907
Bartók György

Szentmisék rendje templomunkban

Kedd – szombat: 17. 00 óra

Vasárnap: 8. 00 óra

Irodai fogadóórak a plébánián

Hétfő, szerda, péntek: 9.00 – 12.00 óra

Közelgő ünnepek

- július 1.: Jézus Szentséges Szíve;
- július 2.: Sárlos Boldogasszony;
- július 16.: Kármelhegyi Boldogasszony;
- augusztus 2.: Porciunkula ünnepe;
- augusztus 5.: Havas Boldogasszony;
- augusztus 6.: Urunk színeváltozása;
- augusztus 15.: Nagyboldogasszony;
- augusztus 20.: Szent István király;
- augusztus 29.: Keresztelő Szent János;
- szeptember 8.: Kisboldogasszony.

Kedves Hívek, Tisztelt Olvasóink!

Várjuk az érdeklődőket, látogassanak el a Kolostor épület emeletén lévő könyvtárunkba.

Nyitvatartási idő: vasárnap 9.00 – 10.30 óra

Szerkesztői üzenet

Terveink szerint lapunk következő száma szeptember elején jelenik meg. Kérjük, hogy a közlésre szánt írásait augusztus 20-ig juttassák el a szerkesztők részére.

Tisztelt Olvasóink!

A Harang-Szó előállításához anyagi támogatókat keresve magánszemélyek, vagy vállalkozások - a lap szellemiségét nem sértő - hirdetéseinek is helyet biztosítunk kiadványunkban.

Töltési, építési homokszállítás, romeltakarítás.

6640 Csongrád, Budai Nagy Antal u. 21.

Tel.: 06-63/471-659; 06-30/229-1215

Maszlag János teherfuvarozó

HARANG-SZÓ 39. szám

Csongrád - Piroskavárosi Szent József Plébánia és a bokrosi Szent László - templom híveinek lapja. Megjelenik évente hat alkalommal, 350 példányban.

Felelős kiadó: Salamon László esperes-plébános

Szerkesztők: Fekete Imre, Túriné Náduvvari Mária

Tördelés-formázás: Pap Imre

Cím: 6640 Csongrád, Pirocska János tér 4.

Tel./Fax.: 06-63/483-063

Honlap: www.kistemplom-csongrad.hu

E-mail: sztojosefplebania@csongrad.hu

Nyomdai munkák: Fotó-Print Stúdió, Csongrád